

MARKEVEIEN 1 → BERGEN

ASPLAN VIAK AS

Prosjektansvarlig → Karoline Løken Helland, interiørarkitekt MNIL
 Prosjektmedarbeidere → Lina Haveland, Amanda Ivarsøy Kovacs,
 Hanne Kari Ravndal, interiørarkitekter MNIL

KREDITERING → SIDE 172

← Patina på veggen, bevegelsen i rommet og terrazzogulvet er tilbakeblikket til fortiden og forståelsen for fremtiden. Hvem skal gå på det samme gulvet om 50 år? Det er alle endringene over tid som utgjør en varig estetikk.

Arkitekt har i dag tilbakeført fasaden tilnærmet slik den var originalt, og bygget har fått tilbake sin prakt og kontakten med det myldrende livet på Torgallmenningen.

Gjenbruk i stor skala

I en av tverrgatene til Torgallmenningen i Bergen ligger Markeveien 1 som ble oppført i 1915 for Bergens Telefonkompani. Bygget ble skadet under bybrannen i 1916, og fasaden stod igjen som et tomt skall. Fasaden er i dag vernet og er det eldste og eneste bygget i området som står igjen fra tiden før den store brannen. Under renoveringer i 50- og 80-årene ble fasaden modernisert. Store teakdører og vinduer ble erstattet med små husmorvinduer og bygget henvendte seg ikke lenger til gaten utenfor, men fremstod lukket. Vill Arkitektur har i dag tilbakeført fasaden tilnærmet slik den var originalt, og bygget har fått tilbake sin prakt og kontakten med det myldrende livet på Torgallmenningen. DNB Næringseiendom fant det naturlig at interiørarkitektene til Asplan Viak fikk oppdraget med den innvendige arkitekturen og leietagertilpasning da Asplan Viak selv var aktuell som leietager.

Er kirsebær og moreller det samme? To gamle teakdører som i dag pryder lokalene, har en spesiell historie. Prosjektchef i DNB Næringseiendom og en venn var på ferie da de kom over et kirsebærtre, eller var det et morelltre? De ringte etter hvert en bekjent for å få fasiten – en fruktbonde i Sogn. Samtalen dreide seg etter hvert over på fem gamle teakdører fra Bergen som fruktbonden hadde lagret på låven i rundt 40 år. Det skulle vise seg at dette var originaldørene til Markeveien 1, et bygg DNBs prosjektchef akkurat hadde fått på bordet. Under renoveringen i 80-årene var de erstattet med moderne ståldører, en renovering fruktbonden fra Sogn var byggeleder for. Dørene er i dag pusset opp og satt tilbake i bygget de opprinnelig stod i.

PROSESSEN

Prosessen startet med befaring i mars 2021 og arbeidstegninger ble levert november samme år. Prosjektet ble gjennomført som en totalentreprise, og interiørarkitekt

stod for tverrfaglig koordinering og implementering av premissgivende fag som brann og akustikk.

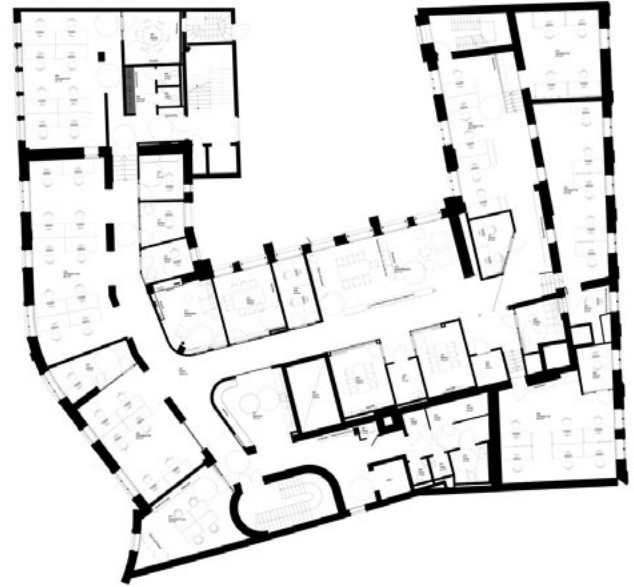
Asplan Viak hadde allerede gjennomført en større brukerprosess for Bergenskontoet før det var avgjort hvilket bygg de skulle inn i. En prosess som var godt forankret i bedriften. Asplan Viak Bergen har 135 ansatte og representanter fra hver gruppe deltok i brukerprosessen. Funnene fra brukerprosessen viste at man ønsket at de nye lokalene skulle ha varierte soner og mindre landskap. Man skulle få godfølelsen når man kom inn, og Bergenskontoet skulle bort fra en standard kontormal, og skape en lokal variant. De ansatte ønsket at kontoet skulle representere firmaet og de som jobber der – og man hadde ambisjoner om høy grad av gjenbruk.

Med bakgrunn i brukerprosessen gikk interiørarkitektene i gang med prosjektet. Å transformere eldre bygg til nye funksjoner krever samspill med flere faktorer. Byggets

MARKEVEIEN 1 → BERGEN

5. etasje er den andre arbeidsetasjen. I kjernen er det adkomst, toalett og sosial sone omgitt av møterom, multrom, bibliotek og prosjektrum som ligger som skjerming for landskapene.

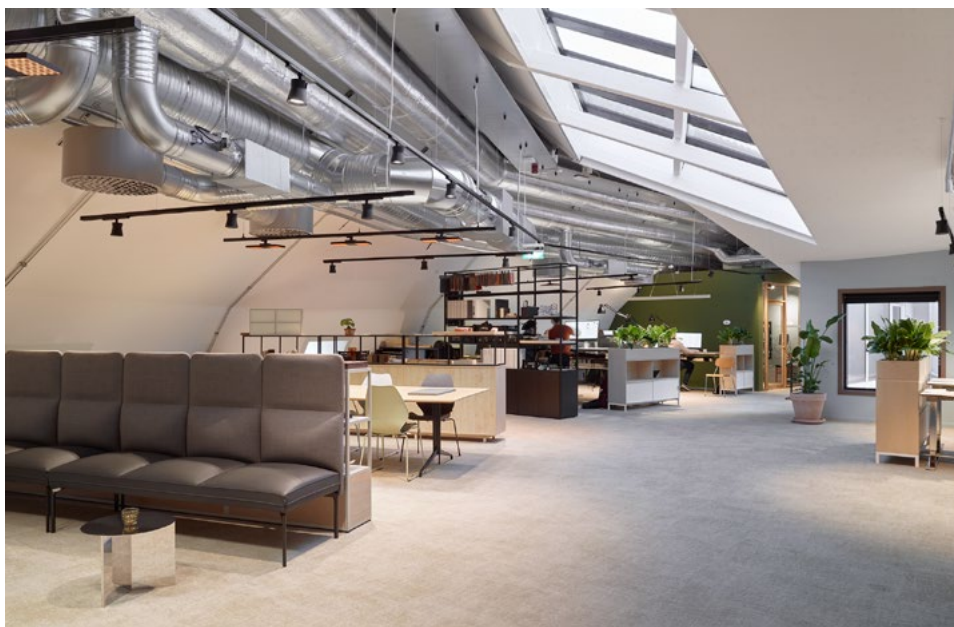
2. etasje er den første av to arbeidsetasjer, og har variert innhold tilpasset aktiviserbasert arbeidsplasskonsept. I denne etasjen er det mest historisk bevaring som terrazzogulv, gamle teakdører, himlingsstukkatur, eksisterende vegger og overflater

1. etasje ligger på bakkeplan og har god kontakt med gaten på utsiden. I denne etasjen ligger Plazaen hvor Asplan Viak inviterer inn kunder og eksterne samarbeidspartnere, her er blant annet kantine, resepsjon, modellverksted, lab og flere møterom.

Patinert vegg og terrazzogulvet som ble funnet godt gjemt under gulvfliser og teppefliser.

I det store landskapet på toppen av bygget var det tidligere et stort ventilasjonsrom. Ventilasjonsaggregatet er flyttet på taket og i dag fremstår rommet som et lyst og hyggelig landskap.

Eksisterende vegger med flere lag av tapeter, strier og maling har blitt bevart for å vise historien til bygget. Dette også er en del av den nye estetikken der man blir nødt til å ta vare på det vi allerede har.

Resepsjonsen er spesialdesignet til bygget. Brystningspillene som går igjen flere steder på grunnplanet har fått et strøk maling etter å ha blitt ombrukt fra himlingen i et gammelt kontorbygg.

suksessfaktorer handler om kvalitetene som underbygges og skapes gjennom materialbruk og utførelse. Ved å hente frem spor fra en annen tid og videreføre den elegante historien bringes også generasjoner sammen. Det skapes kollektive minner. Byggets planløsning og utforming er fleksibel og endringsdyktig, den kan evalueres og tilpasses nye fremtidige konsepter. Holdningen er at de bare låner bygget av fremtiden, og rammeverket skal fungere like bra for fremtidige brukere som det det gjør i dag.

PLANLØSING OG UTFORMING

Interiørarkitektene har utarbeidet en helhetlig planløsning med fleksible soner

og arbeidsområder. 1. etasje rommer fellesarealer med levende aktiviteter. De aller fleste bygg i en by oppleves fra bakkeplan og fra utsiden. For Bergenserne er det derfor avgjørende hvordan bygget fungerer i gaten – og i hvilken grad man har innsyn i aktivitetene huset rommer. I brukerprosessen kom det frem et ønske om et «vindu mot byen» for bedre synlighet. Interiørarkitektene ønsket å skape merverdi ikke bare for dem som er på innsiden, men også de som er på utsiden.

På gateplan har lokalene kontakt med det myldrende livet på Torgallmenningen, og forbipasserende får et innblikk i byggets indre liv. Gjennom et opplyst glassgulv skimtes det som en gang var en kjerrevei

inn til bakgården hvor Bergenserne stod i kø for å kjøpe seg telefonapparat. Nå fungerer kjerreveien som et modellverksted og lab hvor man blant annet analyserer jordprøver og bygger modeller. Grunnplanet rommer fellesarealer og er området hvor samarbeidspartnere og kunder blir invitert inn. Arbeidsplassene er fordelt på to etasjer der avdelinger som samhandler mest bor sammen i nabolag.

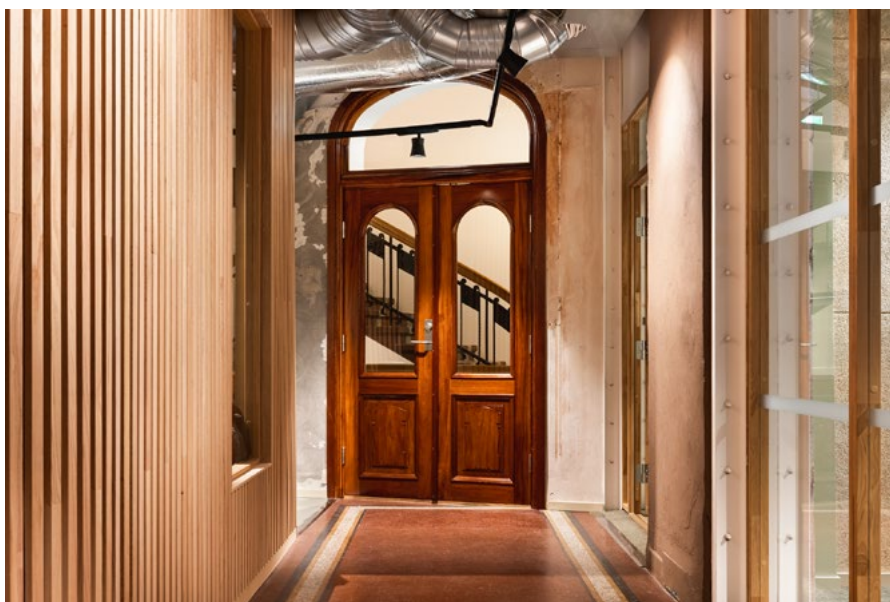
I Asplan Viaks strategi skal kontorlokaler vise bærekraftige løsninger, og firmaet har selv tatt i betraktning at de mest bærekraftige kvadratmeterne er de de ikke bygger. Et aktivitetsbasert arbeidsplasskonsept med delte plasser har redusert arealbruken til firmaet.

MARKEVEIEN 1 → BERGEN

→
Fagbiblioteket
i prinsesstårnet forener
eksisterende, røffe
overflater med formfulle og
elegante gjenbruksmøbler
og belysningsarmatur

Møbleringen er satt sammen av gjenbruksmøbler fra ulike tidsepoker, både nyere kontormøblering og gamle klassikere.

Teakdørene som ble tatt ut under renoveringen i 80-årene kom på mirakuløst vis hjem i bygget etter nesten 40 år på en låve i Sogn.

OMBRUK/GJENBRUK/MATERIALBRUK

Markeveien 1 er gjenbruk og transformasjon i flere ledd. Bygget har en kompleks bygningskropp, bestående av fire bygg fra ulike tidsepoker. Disse forenes ved mindre ramper og trapper som igjen forener ulike nivåforskjeller og tidsepoker. Da prosjektet startet var allerede rivningen av bærevegger godt i gang. Innvendig ble bæresystemet modifisert for å muliggjøre mer fleksible planløsninger – og bygget har gått fra å være en labyrint av bærende vegger til å bli mer åpent og endringsdyktig. Det var utfordrende å gjenbruke elementer fra bygget da det meste allerede var fjernet. Fokuset ble da å bevare og synliggjøre de kvalitetene som bestod. Bergen hadde heller ikke på dette tidspunkt etablerte aktører som omsatte brukte varer. En av løsningene ble et fraflyttet donorbygg hvor man

fikk mulighet til å hente ut lamper og fast inventar.

Det har vært viktig å tilbake- og videreføre de kvalitetene som har prydet bygget innvendig. Både fra byggets opprinnelse, men også gjennom endret bruk og renovering. Dette er en del av den nye estetikken hvor man blir nødt til å ta vare på og verdsette det vi allerede har. Investere i ressurser fremfor å bruke ressurser. Vegger med lag på lag av tapeter, maling og strier står derfor igjen som en fortelling om en annen tid som gjør oss bevisste på at vi er en liten del av historien og at det kommer andre etter oss.

Det røde terrazzogulvet ble funnet godt gjemt under tepper og keramiske gulvfliser. Gulvet ble på mange måter kjernen i prosjektet og gir kvalitetene man ellers ikke ville fått. Noe både byggherre

og leietager hadde et ønske om å få frem, til tross for frykten om at dagens krav til trinnlydsdemping ikke ble tilfredsstillt. Gulvet ble slipt og reparert og har fremdeles mange leveår foran seg.

Fargepaletten består av 12 farger som har befunnet seg på bygget gjennom tiden. Noen farger er justert for å sikre at krav til luminanskontraster er ivaretatt. I tillegg til luminanskontrast er det arbeidet mye med det akustiske miljøet i lokalene og et tiltak er en akustisk brystningsvegg med spiler i kantinen. Spilene er ombrukt fra donorbygget, disse var opprinnelig bøk i lengder på rett over meteren og buet i begge ender. Spilene ble kappet, og den buede enden skaper en fin avslutning mot gulvet.

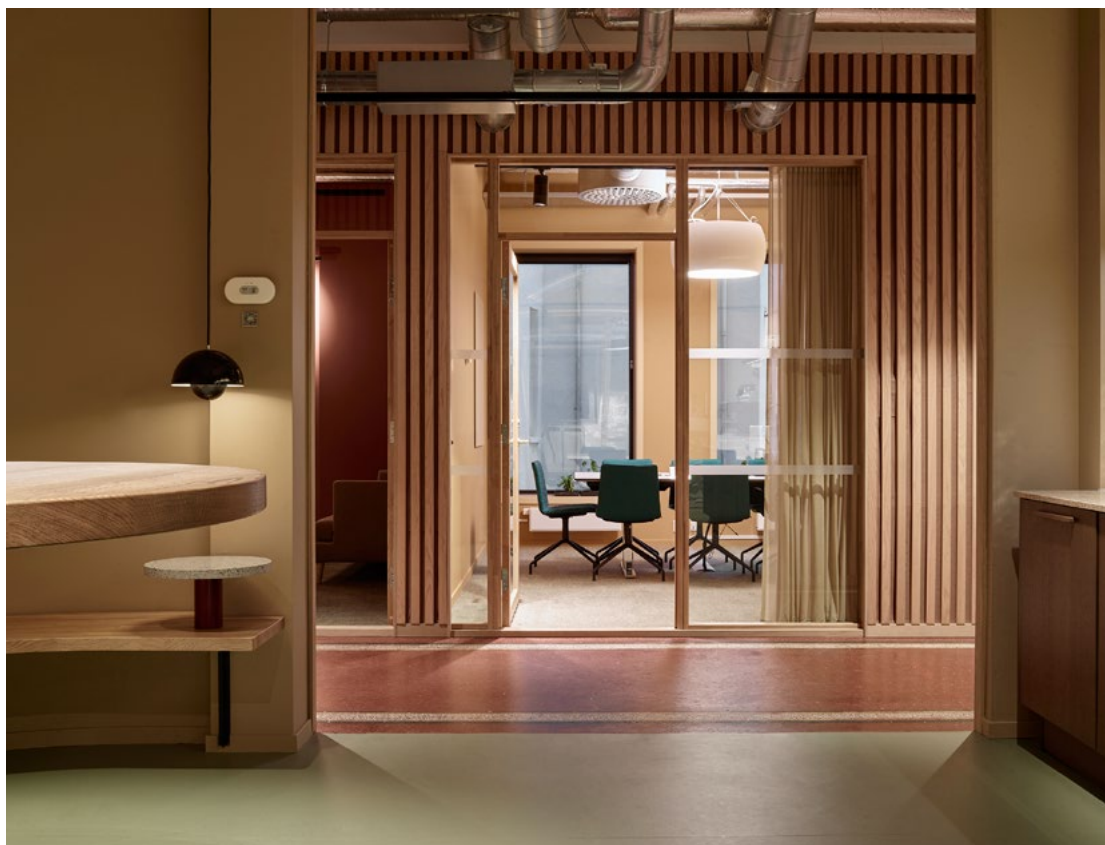
MARKEVEIEN 1 → BERGEN

Tregulvet er et blikkfang og består av 600 m² oppsirkulerte kubber som har blitt til gulv. Kubbegulvet kommer blant annet fra konstruksjonsvirke i en gammel prestebolig.

Spesialdesignete håndløpere og kubbegulv i kontrastfarge i rampen.

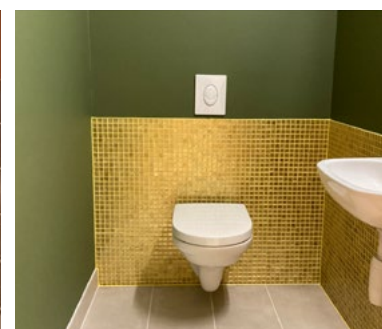
Fargene som kom frem etter rivning danner grunnlaget for fargepaletten, så å si alle veggene i bygget har fått farge, bortsett fra en vegg som har akustisk puss.

Den gamle kjerreveien er synlig under glassgulvet som er opplyst og synlig fra gateplan på kveldstid. Innredningen i modellverkstedet er spesialdesignet og kan gjenbrukes om og om igjen

Vannstasjonen er designet for å utnytte plassen mellom alle søylene.

Alle toalettene er unike da alle flisene i prosjektet er restefliser. Restefliser er feilbestillinger, rester etter andre prosjekt eller utgått sortiment.

Benkeplater i stein er utgått sortiment fra en lokal leverandør, og var varer i ulikt kvantum som stod på lager og ikke ble solgt. Toalettene har alle en særegen karakter da alt av fliser er rester fra andre prosjekter, utgått sortiment eller feilbestillinger. For å redusere risiko for merkostnader besluttet byggherre at flisformater og farger ikke skulle blandes innad i et rom. Dette gjorde det utfordrende da det var lite mengder per flistype. Ingen i prosjektet hadde erfaring med ombruk i denne skalaen. Med tanke på tid og økonomi ble det satt en frist på å hente inn ombruksmaterialer ett år før det skulle brukes på byggeplass.

Med et par måneder tilgjengelig og lite ombruksmaterialer i omløp var prosessen krevende.

I valg av nye materialer har det vært viktig å bruke materialer som er holdbare, som har vært eller kan ombrukes eller resirkuleres. Dette er eksempelvis teppegulv av resirkulerte fiskegarn, systemvegger i heltre eik og treullittplater for å nevne noe. I tillegg til bevisst bruk av materialer og restaurering av gamle skatter, har også de nye lokalene fått et annet blikkfang. Interiørarkitektene i Asplan Viak beskrev Norges første storskalaproduksjon av oppsirkulert kubbegulv. Tregulvet består av

600 m² oppsirkulerte kubber og kommer blant annet fra konstruksjonsvirke i en gammel prestebolig i Bergen. Et produkt fra Vill Opp. 114 belysningsarmatur og hele 95% av møbleringen er om- og gjenbruk. Møbler fra de gamle kontorene står side ved side med de nye gjenbruksmøblene – blant dem 100 år gamle håndlagde Tonnet-stoler og stoler fra Børge Mogensen.

Lokalene er blitt et visningsrom for Asplan Viak, som ønsker å gå foran som et godt eksempel – tester ut og bruker egne prosjekt som prøverom for å vise andre byggherrer og oppdragsgivere hva man kan og bør strekke seg etter.